

ОБГОВОРЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС

В Інституті мовознавства АН УРСР підготували проект нового видання правопису. В українській правописі повертається літера "Г" та українські географічні назви.

В квітні ц.р. відбулося засідання ради Товариства української мови ім. Т. Шевченка, на якому обговорювалося нове видання українського правопису. Науковці пропонують відновити літеру "Г", впорядкувати правопис написання деяких іноземних слів.

Обговорювалося також одне з найбільш важких питань українського правопису — географічні назви. Рівне замість Ровно, Східно-Донецьк замість Северодонецьк. Будуть повернуті українські назви й таким населеним пунктам як Первомайськ, Південно-Олександрівське, Східно-Львівська, Східно-Львівська тощо.

Очевидно буде повернено класичний відмінок, характерний для української мови. Обговорювалося питання

вимоги та написання буквосполучень „дж“, „дз“, „джд“. Під час вимови ці звуки мають зливатися, а нині діти в школах вимовляють їх окремо. Запропоновано, щоб закінчувалися на „о“ в українській мові повинні б відмінюватися, — вважають мовознавці. Кожна власна назва із запозичених мов має перекладатися так, як вона звучить рідною мовою. Наприклад, річка Дніпро, місто Київ чомусь перекладені на російську мову „Київ“, „Дніпр“. Так само вони звучать англійською, французькою та іншими мовами.

Понад три години тривало обговорення видання нового українського правопису. Слово брали письменники, мовознавці, фізики, кібернетики, радіоелектрики. Пропозицій було багато, відбулися гарячі дебати, з яких стало видно: назріла нагальна потреба у виданні нового правопису. Був вивчено багато думок, враховано пропозиції читачів.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНІОСЮЗУ ПРИЙНЯВ БЮДЖЕТ 12.5 МІЛ. ДОЛ. НА НАСТУПНИЙ РІК І ПРИЗНАЧИВ 67,400 ДОЛ. НА ГРОМАДСЬКІ ЦІЛІ

Союзівка. — Головний Уряд Українського Народного Союзу, в останньому дні своїх шістнадцятирічних нарад, у п'ятницю, 26-го травня, схвалив річний бюджет цієї найстаршої і найбільшої у вільному світі установи на суму 12,457,000 дол. та призначив 67,400 дол. на різні громадські цілі і організації.

Ці суми прийнято одностайно на підставі рекомендацій Фінансової комісії, що їх реферувала головний касир Уляна Дячук.

На листі ухвалених дотаций перед веде Енциклопедія України (10,000 дол., остання із трьох рат), 8,000 дол. на курси навчання для учителів шкіл українознав-

ства, що відбуваються літом на Союзівці, 2,000 дол. на УАКРад, 2,000 дол. на СКВУ (ЗСА і Канада); по 1,000 дол. — Українське Релігійне Т-во Св. Софія, УКЦерква в ЗСА, УПЦерква в ЗСА, Українська Православна Семінарія св. Софії у Баварії, Бруку, Н.Дж., УВУ, НТШ, Менорджуніор коледж, УВАН, Осередок Культури УПЦеркви, Школа Кобзарського Мистецтва, фільм „Україна в огні“ Ярославла Кулинника, СФУ-ЖО, УОКЦентр у Філадельфії, ЗУАДК, УСО „Трибуна“.

Також внаслідок УНСоюзу 1,000 дол. на табір „Пташата“, що його вперше влаштує курині „Перші Стежі“ на Союзівці цього літа.

Цілий ряд молодечих, спортивних, жіночих та мистецьких організацій і ансамблів отримають дотатки в різних сумах від УНСоюзу, як доказ його зрозуміння потреб громади і його постійної підтримки могогранної діяльності цілої української громади та її зорганізованих клітин.

Крім згаданих дотаций — Головний Уряд призначив 10,000 дол. на пересилку Біблії в Україну тим установам, які тим займаються. Особливу увагу присвячено на цюгоричних нарадах Союзівці, зокрема її першодові і розбудові, з метою зробити її цілорічним центром активності як відпочинку для всіх вікових груп і поставленням її в майбутності на високий рівень під оглядом улаштувань і угодження, що в свою чергу притягало б молодих українських професіоналістів. Цюгоричним доказом того є побудова нового будинку „Січ“ з кімнатами для постійних і літніх працівників, ґрунтовою перебудовою „Ясина“ на сім кімнатну люксову віллу з охолодженням, телевізіями і телефонами в кімнатах.

Комісія в справах Союзівки рекомендувала Головному Екзекутивному Комітетові заінсталивати на оселі модерну комп'ютерську систему коштом до 50,000 дол., яка уможливила б введення модерних засобів і контролю адміністрування оселю на пов'язано б із Головною Канцелярією. На довшу мету, з візєю першої, з ряду 33-ї Конвенції УНСоюзу в 1994 році, запляновано створення спеціальної

комісії планування розбудови Союзівки, яка крім членів Головного Уряду включатиме архітектів, інженерів, мистців тощо.

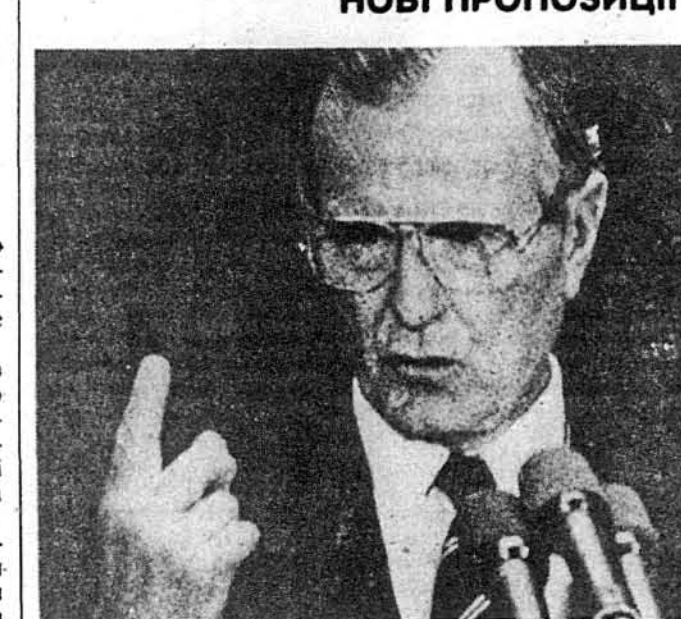
Комісія в справах Союзівки також підтримала пропозицію інж. Анатолія Дорошенка розглянути можливість поставлення на оселі бистру св. п. Митрополита Василя Липківського в 1991 році, коли наші брати православної віросповідання святкуватимуть 70-ліття відходження УАПЦеркви в Україні.

Комісія канадських справ рекомендувала бюджет в сумі 125,000 дол., який підтримала Фінансова комісія, а Організаційна комісія рекомендувала призначення 2,000 нових членів в наступному, передконвенційному році і пороблення заходів для організування нових членів серед нових імігрантів з України, які поселились малими громадами в Рочестері, Клівленді, Філадельфії.

Свої рекомендації для поширення активності дали ще комісії: Жіночих справ, Молоді, Спортів, Сеньйорів.

Вичерпавши звітування комісії, члени Головного Уряду ще обговорили кілька справ під точкою „Різне“. Відтак головний предмет д-р Іван Фліс закрив цю останню перед 32-ю Конвенцією в Балтиморі наради, дякуючи всім членам за участь і бажаючи їм щасливої подорожі домі. Народи закінчилися в п'ятницю в 11-й год. перед полуднем, відспіванням нашого національного гімну України.

ПРЕЗИДЕНТ БУШ ВІНІС НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ

Президент ЗСА Джордж Буш виступає на ювілейній сесії НАТО у Брюсселі.

Брюссель, Бельгія. — Вислухавши на відкритті зустрічі голів урядів країн — членів Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО), президент ЗСА Джордж Буш запропонував зменшити до 1993 року чисельність американської і союзовської армій в Європі до 275,000 кожної. Президент ЗСА запропонував також зменшити кількість танків, бронетранспортерів і артилерійських гармат в арміях НАТО і Варшавського Пакту в Європі. Дж. Буш оголосив, що західні союзники готові вступити в переговори з СРСР про зменшення кількості військ в Європі.

Дж. Буш виступив з пропозицією на відкритті зустрічі, присвяченої 40-літтю НАТО. Його пропозиції були зустрінуті схвально прем'єр-міністром Великобританії Маргарет Тачер, канцлером Західної Німеччини Гельмудом Коелем та іншими головами урядів 16 країн — членів НАТО.

Підтримавши пропозицію Президента, британський прем'єр сказав: „Треба бути дуже обережними, скорочуючи свою армію. Ми повинні думати про те, щоб не залишитися беззахисними“.

Канцлер Коль заявив: „Нині президент Буш прокладе дорогу до дальшого успіху нашого Оборонного Союзу. Я вітаю його крок“.

Політичні коментатори вважають, що пропозиції Буша про взаємне скорочення американської і союзовської армій існують між ЗСА і Великобританією, з однієї сторони, і Західною Німеччиною, а також іншими європейськими країнами, з другої, суперечності про розміщені в Західній Німеччині американські тактичні ядерні ракети. Західна Німеччина намагається, щоб ЗСА і СРСР негайно почали переговори про взаємне виведення з Європи тактичної зброї. ЗСА і Великобританія впевнені, що спочатку треба добитися рівності між НАТО і Варшавським Пактом в звичайних видах озброєння, а вже потім вступити в переговори про тактичну ядерну зброю.

Ті ж політичні коментатори вважають, що Советський Союз може без особливого захоплення зустріти пропозицію Буша про зменшення кількості військ ЗСА і СРСР в Європі до 275,000. З'єднанням Стейтам для цього треба вивести з Європи понад 30,000 танків і старшин. Шодо Советського Союзу, то йому доведеться зменшити свою армію на 327,000 осіб, тобто в 11 разів більше.

Советське пресоове агентство ТАСС повідомило, що пропозиція Буша була зроблена у відповідь на мирні ініціативи генсека Горбачова. На думку ТАСС, президент ЗСА понав під тиск громадськості, яка вимагала відповісти на пропозицію генсека, і Президент не мав іншого виходу, як виступити з зустрічними ініціативами.

Відбудеться фестиваль фільмів С. Новицького

Чикаго, Іл. (О.М.). — Фестиваль документальних фільмів Славка Новицького в Чикаго проходить в дні від 2-го до 4-го червня ц.р. в таких годинах: п'ятниця — 8-10 вечора; субота — 10-12 опівдня, 5-8 по полудні, 8-10 вечора; неділя — 2-4 по полудні, 4-6 по полудні, 6-8 вечора, — повідомляє Українська Організація Засобів Інформації в Чикаго, запрошуючи українських громадян Чикаго і околишніх підтримати цей надзвичайний Фестиваль фільмів продукції українського фільмара, що протягом 20-ти років в процентом і режисером фільмів і багатьох разів був нагороджений міжнародними відзначеннями: в Греції, Ірані, Новій Зеландії, Австралії, Іспанії й Італії, не говорячи про численні відзначення в різних містах Америки, включаючи й Чикаго. Це його монументальний фільм „Жива Розпач“ у документував страшний роки Українського Голокосту — штурмового голоду, і показав світові неможливі жахливі в Україні сталінсько-большевистського терору. Також широко відомим є його фільм „Писанка“, що в чарівний спосіб показує народження української писанки, її символіку і цікаво (особливо для жучинців) пояснює стан душі і надхнення українського народу та його глибоких вірувань.

На Фестивалі побачимо такі фільми: 1. „Віщі в дереві“ — про творчість Якова Гніздовського; 2. „Безсмертний образ“ — про скульптора Леоніда Молодожанина; 3. „Писанка“; 4. „Відгомін минулого“ — про українську імміграцію до Канади; 5. „Чар Змія“ — гумористичний фільм; 6. „Майстер Кунг-Фу“ — про Джина Фун Марка; 7. „За стерном долі“ — імміграція українців до Америки від 17-го століття і до буйного розвитку зорганізованого життя українців на поселеннях; 8. „Останні Лісоруби“ — про шведів, фіняндців, норвежців, поляків і словаків в північній Міннесоті в початках XX століття; 9. „Північно-західний шлях“ — про французьких купців у Міннесоті і їхню торгівлю хутрами; 10. „Трава на даху“ — про модерні хати, побудовані під землею, на дахах яких ростуть розкішні сади й городи; 11. „Навіки“ — про галицьких хлопців із собою чомом, під час якого вони спостерігають життя фавн і флори; 12. „Шоб дзвони дзвонили“ — про здвигнення і посвячення монументального пам'ятника на Українській Православній Церкві св. Андрія в (Закінчення на стор. 3)

Чикаго, Іл. — Об'єднання Українських студентів при Ілліноїському університеті влаштує в четвер, 1-го червня ц.р. зустріч з д-ром Джеймсом Мейсом, директором Комісії дослідження голоду 1932-33 років в Україні. Зустріч відбудеться в аудиторії собору св. Володимира і Ольги о год. 7-й вечора.

ЗУСТРІЧ З Д-РОМ ДЖ. МЕЙСОМ

Чикаго, Іл. — Об'єднання Українських студентів при Ілліноїському університеті влаштує в четвер, 1-го червня ц.р. зустріч з д-ром Джеймсом Мейсом, директором Комісії дослідження голоду 1932-33 років в Україні.

Зустріч відбудеться в аудиторії собору св. Володимира і Ольги о год. 7-й вечора.

Степан Хмара — перша жертва нового закону про антидержавні злочини

Проголосивши програму перетворення Радянського Союзу на правову державу, уряд ухвалив кілька нових законів та указів, серед них — про мітинги і демонстрації, про зміни в Кримінальному кодексі тощо. Ці нововведення в законодавстві парадоксально поширили можливість репресивної системи, ще більше узаконивши сваволі карних органів. Дуже швидко і дуже чітко це виявилось в справі популярного громадського активіста з Червоноград на Львівщині Степана Хмари. 12 травня вранці до Степана Хмари прийшли двоє міліціонерів, амагати, щоб він пішов на суд. За кілька днів перед цим Степан Хмара заступив за ст. 185 КК до грошової кари в сумі 1 тис. крб. і 10 місяців адміністративного нагляду. Степан Хмара заявив, що не збирається виконувати присуд, бо не вважає його законним. Він

уже має гіркий досвід сваволі червоноградських карателів: щоб не дати Хмарі кандидувати в народні депутати, його обібрали від народного довіря — де б ви думали? — в будинок, саджаючи туди Хмару на 15 днів просто так, бо надто популярний в народі. Червоноградці справді його шанують, і навіть тепер, після засуду, часто відпроваджували його до праці. 12 травня, десь через годину після відвідин міліціонерів до лікарні, де п. „шос л'кар Хмара, приїхав до двох машин: одна з солдатками, а друга — з міліціонерами на чолі з майором Горунном, і хотіли забрати Хмару з собою. Виник гострий конфлікт. Люди, які прийшли на прийом до лікаря стали на його захист. Майор Горун почав погрожувати: мовляв, попадеш лише мені в руки, ми з тобою розправимося. Тоді Хмара зачинився. (Закінчення на стор. 3)

ЗСА розширюють військову допомогу ангольським повстанцям

Лондон. — Як повідомляв військовий коментатор лондонського тижневика „Сандей Телеграф“ Саймон О'Давер Рассел, з'єднані Стейти з початку цього року значно збільшили військову допомогу ангольським повстанцям групи УНІТА, встановивши для цього прямий повторний міст.

Такий захід викликаний тим, що відповідно до умов тристоронньої угоди в справі Намібії Преторія зобов'язалася припинити військову допомогу ангольським повстанцям. Більше того, Південно-Африканська Республіка демонструє свої спостережні пункти і летючі апарати в так званій смузі Капріві, з намібійської сторони, що межує з районами, які перебувають під контролем партизанів.

Міністр інформації руху УНІТА д-р Джордж Валентин повідомив, що американські транспортні літаки тепер приземляються безпосередньо на летючій повстанській столиці Джамба, спеціально переобладнаному для приземлення великогабаритних літаків. „Американські літаки розвантажуються прямо тут, — сказав Валентин. — Я понятия не маю, звідки вони прилітають, але ми всі дуже задоволені“.

Проф. Я. Пелікан доповідав про Українську Церкву на перехресті Сходу і Заходу

Чикаго (В.М.). — Українська Церква, починаючи від Київської Русі до сьогодні, у зустрічі із Сходом і Заходом намагалася поєднати й абсорбувати в власній духовності, культурі і церковній структурі одне і друге; з тієї синтези вийшли чималі користі, але водночас виникли труднощі, роздвоєння і небезпеки. Майже вся історія українського християнства відбиває це дилему. Проте в цій конфронтації народилася й окрема самобутня християнська традиція великого слов'янського народу, котрий все ще перебуває в процесі завершення свого духовного обличчя. Досвід тисячолітньої християнства України-Руси підтверджує, що українці, нащадки Київського християнства, прагнули засвоїти обидва варіанти християнської традиції — східно і західно, і, попри все, у кінцевому підсумку цей винятковий духовний експеримент їм удався.

Таким був зміст і висновки справи магістральної доповіді проф. Ярослава Пелікана, професора кафедри історії Стерлінга в Єйльському університеті, що він 11 вересня 6-го травня 1989 року в чикагському католицькому університеті Лойоли. Своєю доповіддю висловив проф. Пелікан закінчення серії десятих

Транспортна операція почалася в кінці минулого року. Від того часу з Заїру на південь Анголи були зроблені тисячі рейсів американських військових літаків.

Речник Державного департаменту підтвердив факт збільшення доставки зброї, однак відмовився подати подробиці. „ЗСА, — сказав він, — надають ефективну допомогу повстанцям групи УНІТА. Розміри цієї допомоги узгоджені з Конгресом“.

Начальник повстанської розвідки генерал Переріно Вамбу, який відвідав Лондон, повідомив, що урядові війська вживають проти партизанів цілком новий вид хемічної зброї, до складу якої входить цірконід. Перша бомба такого типу вибухнула 29-го березня недалеко від міста Читто Кванавале. За словами Вамбу, на знайдених осколках були советські позначки.

Зібрані інформації передані бельгійському вченому Обену Гендріксу, який має намер передати результати своїх висновків в Організацію Об'єднаних Націй.

Гендрікс заявив, що нова хемічна зброя відрізняється високою стійкістю, а отруйні компоненти довгий час зберігаються у воді і ґрунті.

Зібрані інформації передані бельгійському вченому Обену Гендріксу, який має намер передати результати своїх висновків в Організацію Об'єднаних Націй.

Гендрікс заявив, що нова хемічна зброя відрізняється високою стійкістю, а отруйні компоненти довгий час зберігаються у воді і ґрунті.

У СВІТІ

ГОЛОВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО консульства у справах біженців Філіп Рудж різко критикував країни Європейської економічної спільноти за те, що вони закрили свої кордони перед біженцями. „В той час, як країни Спільноти відкидають кордон між собою, вони закривають їх для втікачів“, — заявив Ф. Рудж на пресовій конференції у Гельсінкі. За словами Руджа, з 15 мільйонів втікачів торік країни Спільного ринку прийняли лише 200,000. Він повідомив, що в цьому році країни ще більше скоротили квоти на в'їзд для біженців та імігрантів. Рудж критикував уряди Західної Німеччини і Швеції, які прийняли рішення накладати грошові кари на ті летунські компанії, які доставляють в їх країни пасажирів без відповідних візних документів.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Великобританії оголосило, що чотири співробітники амбасди Чехословаччини у Лондоні повинні залишити країну протягом 14 днів. „Іх діяльність несумісна з їх статусом“, — заявили у британському міністерстві закордонних справ амбасадорів Чехо-Словаччини Янові Фідлерові. Недавно Великобританія вислала з країни 11 советських шпигунів. СССР у відповідь вислав стільки англійських дипломатів.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ в Кабуль прибула колона бойової техніки, яку Советський Союз передав режимові Наджібулли. Західні спостерігачі нарахували понад 400 бойових машин, включаючи танки Т-54 і Т-62, а також бронетранспортери. Під охороною танків в Кабуль прибула колона автоцистерн з паливом. Газета „Вашингтон Пост“ пише, що бронетанкова колона прибула в Кабуль три дні після того, як Наджібулла виголосив чергову промову, закликаючи мусульманів припинити вогонь і вступити з його режимом у мирні переговори.

ВЕРХОВНА РАДА Литовської ССР прийняла постанову, яка оголошує неособовим для громадян республіки платити загальносоюзний податок для власників легкових авт. Податок, гроші від збору якого повинні йти на ремонт шосейних доріг, досягає 45 карбованців на рік. Рішення Верховної Ради було прийнято після того, як в республіці відбулися багатоголосні демонстрації. „З якої речі литовці повинні оплачувати ремонт розбитих доріг в СССР?“, — сказав у телефонній розмові кореспондентів газети „Нью Йорк Таймс“ Келлерові працівник пресоого агентства Адольфас Уза.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД, передбачаючи нищівну поразку у майбутніх виборах, вирішив взяти курс на конфронтацію з „Солідарністю“. Недавно урядова телевізія відмовилася транслювати одну з чотирьох 45-хвилинних передач, які „Солідарність“ дала право щотижня випускати в етер напередодні виборів. Дана передача була присвячена критичній порушці закону, який допускає польська міліція і судові органи. Як сказано в офіційній заяві властей, передача була заборонена, бо вона носила надто агресивний характер і суперечила домовленості, досягнутій між урядом і „Солідарністю“. Опиитування, що їх проводять власті, показують, що багато поляків ставляться до виборів скептично. Лише 30 відсотків заявили, що будуть голосувати. Однак передвиборчі мітинги, „Солідарність“ збирають величезні натовпи по всій країні, тоді як мітинги офіційних кандидатів проходять при напівпустих залах, не вважаючи на всі пропагандні зусилля засобів масової інформації Польщі.

Військо вживає у Тбілісі бойові отруйні речовини

Париж. — Після повернення зі Советського Союзу група французьких лікарів, що входить в організацію „Медицина без кордонів“, опублікувала заяву про те, що у квітні цього року в Грузії під час зударів демонстрантів з міліцією і воїками кілька осіб загинуло від отруєння бойовими отруйними речовинами, що використовувалися при розгоні демонстрації.

Французькі лікарі разом зі своїми американськими колегами були запрошені в Грузію республіканським міністерством охорони здоров'я, а також відомим советським правозахисником академіком Андреем Сахаровим. Вони оглянули понад 100 учасників демонстрації, які звернулися згодом у лікарні зі скаргами на здоров'я. Результати автопсії тіл 16 загинувших, сказано в заяві групи „Медицина без кордонів“, підтвердили, що однією з причин їх смерті було задурення від отруйного газу хлорпікрин.

Доктор Марк Гастелло-Ечегоррі, член групи „Медицина без кордонів“, повідомив, що до 1981 року хлорпікрин перебував на озброєнні советської міліції як сплюсочувач газ, дозволяючи до вживання у боротьбі з вуличними заворушеннями. Однак пізніше цей газ був перекваліфікований і переданий на озброєння армії як бойова отруйна речовина задурючої дії.

Доктор Марк Гастелло-Ечегоррі, член групи „Медицина без кордонів“, повідомив, що до 1981 року хлорпікрин перебував на озброєнні советської міліції як сплюсочувач газ, дозволяючи до вживання у боротьбі з вуличними заворушеннями. Однак пізніше цей газ був перекваліфікований і переданий на озброєння армії як бойова отруйна речовина задурючої дії.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ вирішив зайняти сильне становище у справі, котра спромоглася поділити думки його кабінету й може спровокувати нові торговельні тертя. Тут ідеться про те, що президент Буш поіменно назвав три країни — Японію, Індію і Бразилію несправедливими торговельними, а це може наразити їх зі сторони Америки також на різного роду заборони, якщо вони не погодяться на переговори, щоб погодитися на обниження своїх перепон для американських продуктів у їхніх країнах. Стараючись заохотити до більш справедливої торгівлі, ЗСА хочуть усунути заборони в тих країнах на деякі американські продукти чи радше їх вільне імпортування. Тому президент Буш дав цим країнам 18 місяців до надуми, що вони хочуть оминити подібні заборони на їхні продукти в Америці, то мусять ухвалити свої вимоги.

СВОБОДА

FOUNDED 1983
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda (201) 434-0237. UNA (201) 451-2200.
Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$20.00 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to Svoboda.

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel: (201) 434-0237 (201) 434-0607 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$20.00 на 3 місяці — \$12.00
Для членів UNA \$15.00 річно. За зміну адреси — \$1.00
Чеки, money orders, виставляти на Svoboda.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ювілей НАТО і становище ЗСА до СССР

У цьому місяці минає 40 років, як засновано Північно-Атлантичний Союз (НАТО), що його першими членами були ЗСА, Канада і 10 європейських країн. Цей могутній політичний і військовий блок постав в наслідок протверезіння Заходу, коли Москва зламала всі свої зобов'язання з Ялтинської конференції і Потсдамського мирного договору.

Свою ціль блок НАТО виконав, бо на протязі останніх 40 років не було третьої великої війни — поминаючи регіональні й локальні війни — Західна Європа і Північна Америка жили в мирі й доброті. 29-го — 30-го травня ц.р., відбулася в Брюсселі, Бельгії, конференція на вершині всіх членських держав НАТО для вшанування цих років. Проте це не був тільки церемоніаль, а діловий розгляд сучасної ситуації та устійнення знову спільного фронту супроти цього потенційного і найбільш загрозливого противника, яким є, як і був, Советський Союз.

У підготовці до цієї конференції вєсно цього року їздив до кількох західноєвропейських столиць державний секретар Джеймс Бейкер. Вертаючись з відвідів у Москві — він зупинився, був у Брюсселі, щоб інформувати союзників ЗСА про хід і вислід своїх нарад у Кремлі. На цьому місці була вже мова про те, що зручний дипломатії Горбачова вдалося засягти зерно незгоди в ряди НАТО. Горбачов правильно вибрав найслабше місце в НАТО — Західню Німеччину, — яка, лякаючись власної ситуації, якнайдалі на схід положеної країни, прагнула б, щоб увесь Захід пристосовувався до її бажань. Тим бажанням є, щоб ЗСА якнайшвидше перемоворювали з СССР про обмеження ракет на коротку віддаль, йдучи назустріч заяві Горбачова, що СССР відтгне зі Західньої Європи своїх 500 ракет. Джордж Буш і Джеймс Бейкер, підтримані Пентагоном, цьому спротивилися. Вони звернули увагу, що заява Горбачова це тільки пропагандивний трюк, бо СССР із своїми сателітами має 10,000 таких ракет, а наземними військами, т. зв. конвенціональними родами зброї перевищує НАТО у відношенні 7:1. У підготовці до цієї вершинної конференції у Брюсселі перебував в Америці, у минулому тижні президент Франції Франсуа Миттеран із своєю дружиною. Вони були гостями президента Буша в його приватному домі у Мейні. В минулу неділю Миттеран і Буш — кожний з них — дістали почесний докторат університету у Бостоні. Ця ніби аполітична подія дала нагоду президенту Бушеві виголосити на величезній площі перед університетським кампусом сучасно-політичну промову до 30,000 слухачів.

Ця остання промова Буша стосувалася майже виключно становища до Советського Союзу та з пересторогою на адресу європейських союзників — насправді Західньої Німеччини, — щоб не повторювали колишніх помилок. Буш звернув увагу слухачів — насправді не тих у Бостоні, а в столиці Західньої Німеччини Бонні, — що в комуністичних країнах проходить тепер „ідеологічний землетрус“. Буш потвердив свою давню заяву про готовість Америки перейти з політики стримування до політики співпраці з СССР, але повторив давню передумову, щоб Москва змінила власний підхід до цілої низки справ, які стоять на перешкоді нормальним взаємним демократичного Заходу з імперією, яка плекає давні амбіції. Буш вже раніше заявив, що у ділянці зброї мусить прийти до зрівноваження сил НАТО і Варшавського пакту і що тому перемоворювати про редукцію ракет можна аж після дійсного, не пропагандивного, зменшення советських наземних військ. У політичній ділянці СССР мусить перестати підтримувати сандіністський уряд в Нікарагуа та мусить у практиці, а не на словах завести права людини у себе і признати поневоленням народом право самовизначення. На цьому місці була вже мова про ці передумови Буша, але повторення їх у присутності Миттерана й позискання повної згоди Миттерана на своє становище — це був поважний успіх Буша.

На пресовій конференції у Бостоні Буш признав, що він взяв на себе місію підготувати конференцію у Брюсселі, щоб не було там найменшого дисонансу. Всі позначки вказують, що так і буде. Престиж ЗСА і персональний престиж Джорджа Буша допоможуть до нової маніфестації єдності західнього світу. Буш пригадав, що Америка вже двічі кривавилася в обороні Європи — „мир в Європі є миром і для Америки“. Мудрі і правильні слова.

Міжнародна громадська опінія Заходу залишиться невідомою в цьому розумінні і значенні, що, починаючи від часу створення НАТО, Москва зрозуміла, що цей договір між військовими державами світу створюватиме постійну і неперервну перешкоду у поширенні і просовуванні московських імперських кордонів до Атлантичного океану.

Коли розцінювати об'єктивно силово-військову потенційність, то тоді переконалимо, що обидві сторони Сходу і Заходу — будуть повторюванням загальносвітових справ — що хоч це відношення стоїть, як 3 до 1 в користь Москви, але ж... Зате НАТО у випадку есентаційного майбутнього удару матиме перевагу над советськими збройними силами бо розбудувало. — 1. Прикладну швидкість у комунікаційних зв'язках, мобільному перекидуванні і пересовуванні своїх збройних сил. 2. Діюючу перевагу у точності в закидуванні ракет, розвідувальному летунстві та у переносі додаткової ядерної зброї типу B-52 і B-2, або у т. зв. літаках невидимки, що їх не під силу виявити, ніяка радарова система.

Варто буде теж пригадати, що на те, щоб розколоти політичну, стратегічну і військову спаяність НАТО, яке проіснувало вже 40 років, совети вживають усіх можливих заходів і засобів, щоб висмілювати із цього членства Західню Німеччину, яка є неначебто своєрідним основним силовим

Нестружаний дослідник нашого сучасного минулого, о. д-р Дмитро Блажейовський, обдарував українську науку новим виданням, цим разом документальним твором на 1,318 сторінок дрібного друку, що зветься „Шематизм Української Католицької Церкви в діаспорі“. Вийшла ця об'ємиста книга у Видавництві Отців Василіян у Серії Записок ЧСВВ, Рим 1988. Вийшла вона з доручення Синоду Українських Католицьких Єпископів, як пропам'ятна книга з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні.

Шематизм — це грецьке слово, що означає список, осіб, зайнятих в якійсь професії, священників, урядовців. Цей термін прийняв в церковній номенклатурі на означення списку парохій, священників, патронів, Церкви, (т. зв. коляторів), зі списком часто майна даної парохії, стану парохіальних будинків, коли була побудована церква, хто і коли її посвятив і коли відбулась візитація Владик, які церковні організації, чи братство існували в парохії, які світські організації були ітп. Найголовніше — все було подано, скільки душ було греко-католиків, скільки латинників та інших віровізнань на терені даної парохії.

Нині неосціненної вартості є шематизм о. д-ра Нікоревича Перемиської єпархії на

Ярослав Курдидик

ЗУСИЛЛЯ МОСКВИ, ЩОБ РОЗКОЛОТИ НАТО

стрижнем, між сучасними державами, членами НАТО. Нещодавно довелося зустрічатися в європейській пресі Заходу навіть натяки про те, що Москва, буцім то приобіцяла провідникам у Бонні, що прийде до об'єднання обидвох частин Німеччини, а ще й надобавок „підписання окремого, чи пак, сепаратного мирового домовлення“, якщо в Бонні погодяться на що, таку, ласу і примамливу пропозицію...

При цій нагоді вийшло на яву, що Німеччина, яка уважає себе за перший і неминучий принцип та неодмінний пляндарм в есентаційному майбутньому ударі між Заходом і Сходом — попала під загальний натиск своєї власної „зеленої пацифістичної“ політичної течії, яка просовує всілякі пропагандивно-підступніми засобами, щоб піти на що сучасну тактично-примамливу пропозицію Москви. Із того виходить, що деяка частина німців має дуже коротку пам'ять і призабула про їхні жертви в людях та в безоглядній руйні, всіх їхніх людських та індустріальних скручених і розколюють — дивиним, вірити так самісенько, як і чимало найвісних і нерозбінливих ліберальних кіл на Заході, що, мовляв, з Горбачовим буде далеко легше прийти до згоди та добросусідських взаємодійних спілкувань.

Василь Ленчик

ЦІННЕ ВИДАННЯ Є ШЕМАТИЗМ У КЦЕРКВИ В ДІАСПОРІ

рік 1879. Цей шематизм обіймає цілу перемиську єпархію, яка включала також Лемківщину, отже покривав під оглядом населення цієї території, яка нині у великій мірі опинилася у Польській Народній Республіці. Цей шематизм наглядно показує, який стан нашого населення був тоді на Лемківщині та Посянні. В меншій мірі, подас ці дані також Лемківський шематизм, який з'явився в 1936 році о. Стефан Ядловський. Обидва ці шематизми є цінним, що попри звичайні дані про дану парохію. Особливо цінним під тим оглядом є шематизм о. Нікоревича.

Шематизм о. Блажейовського, виданий англійською мовою, в загальному обмежується до даних про Церкву в діаспорі і є власне списком українських католицьких парохій і священників від 1884 року, тобто від о. Івана Волянського, першого священника на цьому континенті, а далі поданий список парохій і священників, які були-коли діяли в даній парохії. У шематизмі є поданий короткий історичний вступ, почавши від прийняття Христи-

бож по його „втончений“ поведінці й словесно-захоплюючій реторикі, можна стверджувати і прийти до висновку — що ж це вам, не жорстокий психопат Сталін, грубошкірий неолетас, Хрущов, що був черевиком по столі в ООН, та погрожував, що він, угорить усіх тих, які не є такої самої породи, як він. Його теж не слід прирівнювати до Брежньєва, який створив свою власну т. зв. „Брежньєвську доктрину“ і нею підбив та заволодів, Мадярщиною, Чехо-Словаччиною і під кінець і Афганістаном... І ця, сама доктрина залишилася і діє далі, тільки нею кермує і її просовує із такою самою послідовністю і настановою, в модерному за-кумфлязованому вияві, сучасної „казки-перестройки“, дуже зручний, вирафований і узгоджений, новий тип і покроя — кремлівський володар Михайл Горбачов...

А на підтвердження цього, що в під комуністично-московській „імперії зла“ нічого не змінилось, а її останні вибори підтвердили, що партія стоїть на провіді надалі, щоб вести народ до завершення усіх „благ того світу“... І їй у допомогу увійдуть додаткові поправки до найбільш розбінливої конституції — їх слід очікувати у суворих покараннях тюремної гіршми, за обиду, критикувану публічно советського державного устрою та у

намаганні проявити національну окремішність у непослушності, аранжуванням збіговщів із окремим наголосом на підкреслювання за опір представникам влади, розуміти КГБ, міліції і допоміжним партійним посіпакам у „чорних беретах“, спеціалістам у побоях „і цукруванні поліційних собак вівчарок“.

А щодо розбросення?... На це, має найвлучнішу відповідь доволі багато західних коментаторів — що їм, на саму згадку про цю пустослівну тарабанщину, яка розпочалася ще у 1975 році не варто відводити будь-якої більшої уваги. Хіба тоді, коли як ось саме тепер, постало напруження між членами НАТО, або, уточнюючи між ЗСА і Великобританією з одного боку і рештою членства із такої „смішно важливої і принципової справи“, щоб дослідно, 88-ом короткозасяжним ракетам типу „ЛННС“, додати до їхнього поштовху, теперішніх 60-70 миль, додати пального до 40-500 миль. Причина в тому, що хоч ця кількість ракет „ЛННС“ стоять у відношенні до Советського Союзу, як 1 до 20, бо Захід має, точніше ЗСА мають їх не повну сотню, а Москва, тільки 2,000... Словом, нова причина для перебору, у переговорах про розбросення. Або, як слушно згадав президент Буш — математично децю вільного часу для того, щоб пригадати і проаналізувати — скільки серйозності є під сучасним ент у всебічному нашому спілкуванні із СССР?...

ропа“. Розділ 6. „Монаші чини чоловічі“. Найперше подані дані про організаційну сітку Отців Василіян з центральним зарядом в Римі, далі йдуть вісцерівні в Аргентині, Бразилії, Канаді, Польщі, ЗСА і Югославії. Далі подані дані про ОО. Редemptористів, Салезіан, Студитів, Монахів Горі Тавор і подане також Місієне Т-во св. Андрея.

Розділ 7. Монаші зародження жіночі. І тут знову подані дані про центральний заряд в Римі, якому підлягають такі монастирі: вісцерівні в Аргентині, делегатура в Австралії, місія в Бразилії, вісцерівні в Польщі, провінція в ЗСА, і провінція у Югославії.

Сестри Службениці Непорочного Зачаття П. Д. М. Сестри Службениці мають свій головний заряд в Римі, а крім того монастирі: вісцерівні в Аргентині, провінція в Бразилії, в Канаді, Польщі, ЗСА і Югославії. Сестри Іосифітки мають свої монастирі в Польщі, Бразилії і Канаді. Існують також Сестри Студитки в Канаді, Сестри Катехитки св. Анни, Сестри місіонерки П. Д. М. Сестри місіонерки Християнського Милосердя і Катехитки Пресвятого Серця.

Розділ 8. „Українська католицька інституція вищої і

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Л. Дончук

ПОТРІБНО СЕРЦЯ ДЛЯ НАШИХ САМІТНИХ

Не могла не відкрити скатертя на фейлетон О-КІ, видрукуваний у „Свободі“ в числі за 22-ге квітня, п. з. „Про наше добре серце“. В ньому авторка фейлетону заторкнула чи не найбільшочасну справу нашого суспільства — байдужість більшої частини громади до немінних, самітних, безпорадних. І то, на жаль, саме у нас країнці.

А мені пригадалося, що колиш я мала нагоду на 12-му телевізійному каналі почути доповідь д-ра Лео Бускагла, професора Каліфорнійського університету, на тему: — „Мистецтво бути повноцінною людиною“, а це виявляється увагою до свого „ближнього“. Видав він дев'ять книжок, останні з них „Бестселлер“ ч. 1. Л. Бускагла, автор твору, „Люблячи одне одного“. Як видно, американці читають його твори, то і добре, що хоч на яку частину читачів вони роблять потрібний вплив. А скільки наших „англомовних“ знають цього письменника?...

Тепер хочу розповісти про свої власні спостереження, як у нас ставлення людини до людини... На мою думку, у Філадельфії, ця справа не цілком занедбана... Тут багато міських „Нирсінг гомів“, українці називають їх „лікувальними“. В одному з них перебував більше, як 30 українців. Наші найактивніші в Суспільній Опіці США — Н. Оранська та Кушнір домоулися з о. Іваном Білянцем, священником Церкви Царя Христа, щоб він в останню суботу кожного місяця відправляв там Службу Божу. Вони ж домоулися із начальством цього Будинку, щоб у призначений день велика зала була вільна. Кілька членів США (я була між ними) привозили тим безкоштовним маленьким подаруночками — в більшості овочі: банани, виноград.

Медсестра мала список українців і привозила до залі, де відправлялося Богослуження, на візках таких, що не могли вже ходити. Отець Іван Білянець надзвичайно добра чутлива людина — справжній священик. Він умів так гарно підбадьорити, часом трохи розважити цих знедолених, що вони нетерпляче чекали тих субіт...

А на Свят-Вечер було надзвичайно... Богослуження відправлялося під вечір. Того дня в залі ставили довгі столи, накріті скатертями і білими стільцями, після Богослужби відбувалася традиційна свята вечеря. Традиції США привозили все, що, за традицією, потрібно: була кута, борщ з вухами, вареники, голубці і щось солодке — все це вони приготували. А одного разу там навіть хор з якоїсь церкви співав колядки.

Ще у нас при Освітньо-Культурному Центрі, з поміж пенсіонерів, є теж кілька „добровільців“. Вони готують перед Різдвом окремі пакунки, розвозять тим немінним, які живуть ще у своїх приміщеннях. Так само, час від часу, їздять провідати „самітників“, чим приносять їм велику радість, бо можуть почути свою рідну мову.

Але ж із записаних у Освітньо-Культурному Центрі пенсіонерів (1,000), на жаль, лише „жменка“ беруть участь у праці Суспільної Опіки.

Тепер хочу розповісти про інші місцевості. Була я на Міжконтинентальній конференції Суспільної Опіки США, що відбулася у Філадельфії ще 29-го березня 1987 року. Після неї я до „Свободи“ написала скорочений зміст. Прибули голови і референтки з округ: Нью Джерсі, Нью Йорк, Нова Англія, Вашингтон і Філадельфія.

Після відкриття та виступів фахівців з різних ділянок Суспільної Опіки, слухали доповіді референток відділів — про їхні досягнення і „недосягнення“... Говорили про допомогу потребуючим у Бразилії, стипендії для студентів. Ця діяльність чи не найкраще організована; про медичну допомогу для хворих дітей, головно у Бразилії: туди посилюють гроші, щоб хворі могли мати краще лікування.

Але ж і голови відділів і референтки журилися браком — добровільців, які виявляли б бажання брати участь у праці Суспільної Опіки, відвідуючи немінних, самітних. Тож, у мене залишилося досить тяжке враження від конференції: велика частина українців, живучи у доброті, збайдужіла, не хоче думати про немінних, самітних — і то, дійсно в нашій громаді „болоuche місце“.

Та й пригадалася мені доповідь д-ра Л. Бускагла про „Мистецтво бути повноцінною людиною“ і його твір: „Люблячи одне одного“...

ПРЕДСТАВНИК ПАКІСТАНСЬКОЇ військової розвідки Ріаз Улла повідомив, що „недалеко від села Елхаккар у провінції Пенджаб впала велика ракета невідомого походження. Ракета врізалася в землю в пустинній місцевості і не причинила ніякої шкоди. Пакістанські експерти збирають осколки, щоб встановити її походження. Місцеві англомовні газети навели слова командуючого пакістанською армією генерала Мірзи Бега, який вважає, що мова йде про советську ракету, запущену з сусіднього Афганістану. Пакістанці також висунули версію, що на їх територію впала індійська ракета „Агни“, перші випробування якої проводилися якраз у той день.

оуквами напишемо: Тарас Шевченко!“ Очевидно, демонстрації привели до численних арештів, обшуків та іншого роду шиканів. Зате не арештовано нікого з поміж 200 російських чорнотенців, які пробували робити контрдемонстрацію і співали по кілька разів „Боже, царя храни“ і „Спаси Господи“.

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Осип Кравченко

СТОЛІТТЯ НАРОДИН Т. ШЕВЧЕНКА В УКРАЇНІ 1914 РОКУ

Зріст українського життя, що наступив після революції 1905 року, дуже непокоїв російській реакції кола і їхніх прибічників, галицьких москвофілів. Вони робили натиск на російський уряд, щоб він припинив „антидержавну“ діяльність українців і відкрив 24-го жовтня 1910 року Київський відділ „Галицько-руського Общества“, а на форумі „Клубу русских националистов“ давали відчити про „мазепинську небезпеку“. Своїми виступами вселялись, зокрема Н. В. Стороженко й галичани, д-р Юліан Яворський. Перший із них виголосив 30-го листопада 1911 року доповідь „Сущність і значення українофільства“, в якій сказав, що український рух корисний усім ворогам Росії, австрійським німцям, Папі й Митрополитові Шептицькому. Юліан Яворський вказував у рефераті „Мазепинський кошмар й русська действительность“ на вихований поляками „кадр українців, ненавидящих все русское“ і підкреслював, український рух не мав би успіху, якщо б його не підтримували Австрія, Німеччина... жиди.

Після цих двох доповідей заговорив про „мазепинство“ також Анатолій Савенко у своїй статті „Де головний ворог?“ (Київлянин, ч. 318, 1911). Він б'є на сполох, що „мазепинський рух росте“ та, що навіть у самій Росії мазепинці „гарно устроїли собі ряд передових позицій, з яких наголоювали на Київ“. Вони опановують школу, а „серед народних учителів страшно великий процент мазепинців“. А вже найгірше те, — пише Савенко, — що паралельно з тим виторворюється всіма силами культ Шевченка, на його могилу організують паломництва й там ціле літо співають його заклик: „Поховайте та вставайте, Кайдани порвіте...“ Що ж робити? Як боротися з мазепинством? — він запитує, — і у відповідь собі викрикує: „Давити!“

Ось такою була атмосфера в Україні напередодні сторіччя народин Тараса Шевченка. Вона привела до

закриття „Просвіти“, де вона ще існувала, різних клубів, до заборони лекцій і концертів, до усунення з полиць книгарень „небезпечних книжок“, у першу чергу „Кобзаря“ та нарешті до заборони святкувань Шевченкових роковин. До протесту проти цієї заборони українське громадянство Києва приготувалося уже заздалегідь. Українська молодь в університеті, політехніці, вищих курсах тощо видала прокламації до всього студентства, щоб у день свята Шевченка бойкотувати виклади. Одночасно інші групи студентів видали українською, російською і польською мовами відзов з закликом до вуличних демонстрацій. Як і треба було сподіватися, у день свята вулиці міста акрились масою жовнів, поліції і донощиків під проводом самого губернатора Суковина й поліцайстра міста, Ворончука. Софійський Собор був переповнений українським громадянством і студентством.

Після Богослуження мала бути відправлена панахида, а коли влада це заборонила, всі присутні вийшли із собору та інших церков. Всюди проходили демонстрації, поліція на конях роз'їжджася по цілому місті, однак, демонстранти, поділені на кілька груп, появляються то тут, то там з українським національним гимном на устах та з різними окликами проти царського режиму, як от: „Прощ з Росією!“, „Прощ з царським режимом!“ На всіх мінних і більших площах Києва демонстранти співали „Вічная пам'ять“, „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“, „Ми гайдамаки“ ітд.

Українські дома, інституції і крамниці були прибрані килимами й виставили портрети і погруддя Шевченка. Українські книгарні та інші торговельні заведення були замкнені. На машинно-будівельних заводах застрайкували 600 робітників і влаштували демонстрацію, і це саме зробили робітники друкарні Яковлева. Київська організація Українська соціал-демократична робітничая партія розкинула по Києві летючки, в яких, був заклик підтримати одноденний політичний страйк по всіх вищих школах, а далі такі знаменні слова: „Пам'ять людини, що кров'ю серця і тіла свого заплатила за свій революційний протест Гєнія, повинна бути святом для кожного, хто відчуває на собі важку руку „царів, неситих шинкарів. Хай же в цей день об'єднаємось ми під прапором, на якому червоними

В Коннектикат сердечно вітали „Ослав'ян”

У бюрі посади В. МекНамари (зліва): Ева Кохановська, Ірена і Анна Михалюк.

Нью Брітен, Конн. — В невідому, 16-го квітня ц.р., в Гартфорд відбувся приємний заповнений заліс приїзду українського ансамблю пісні і танку „Ослав'ян”.

Після концерту понад 200 українців із Коннектиката приймали гостей в Нью Брітен, включно з посади МекНамари, який прийняв їх незвичайно сердечно. При тому їх заприятелювали, як почесних громадян Нью Брітен і вони дістали різні подарунки. Цей день залишиться для них справді незабутнім.

Як іде праця над фільмом „Україна в Другій світовій війні”

„Ми тепер є в стадії записування інтерв'ю з людьми, які пережили події Другої світової війни, — сказав проф. Юрій Даревич, член управи Українсько-Канадського Дослідно-Документального Центру в Торонто.

Тому що тема Другої світової війни така широка, неможливо було б усі інформації вмістити в один годинний фільм. Натомість УКДЦ планує випустити двогодинний документальний фільм для телебачення, який зосереджується на головних аспектах та подіях Другої світової війни. Також УКДЦ хоче видати серію від шести до десяти одногодинних фільмів для шкіл. Фільми будуть охоплювати наступні періоди і події з тим, що деякі з них будуть отримані: Напередодні Другої світової війни (1930-1939), діяльність ОУН, Карпатська Україна; Вихід війни, перша більшовицька окупація, німецько-совєтська війна; Похід групи, німецька окупація, 30 червня 1941; Дивізія „Галичина”; УПА, українське підпілля, УГВР, насильне переселення українців до Німеччини на роботи; УПА на Закарпатті, еміграція і репатріація, табори ДіПі; Українці Канаді під час Другої світової війни; Участь українців у різних арміях, наприклад у Червоній, німецькій армії Андерса, Власова і т.п.

„До теперішнього часу ми маємо зібрано приблизно 10 відсотків матеріалу, якого нам потрібно, — сказав д-р Даревич. — Праця наведена іде паралельно в порядку особовому і тематичному, тому важко сказати, скільки вже є. Ми записуємо перше на звукову, а потім на відеострічку, інтерв'ю з особами, які є найважливіші та найстаріші”.

Д-р Даревич наголосив, що „багато свідків — це старші люди, які відходять від нас, а з ними їхні свідчення”. Тому дуже важливо награти з такими людьми інтерв'ю якнайшорше. „Наприклад Митрополит Мстислав і проф. Олександр Оглобин є у поважному віці, і не можна чекати, аж комітет буде награвати частину, у якій вони виступають”.

УКДЦ також вже має награні інтерв'ю з д-ром

Малащук, колишнім в'язнем німецького концтабору, як також з Ольгою Елішевською та Дмитром Федорком, майором В.Д. Гайке, шефом штабу Дивізії, з отцем Гринюком, капеланом української формації „Нахтігаль”; з д-ром Фіголем, пані Іриною Козак, Данилом Шумуком, Степаном Яворським з армії Андерса; зі шістьма особами, які брали участь, чи були свідками захищення жидів, між ними Степан Чабан, Олександр Мельник, д-р Агаро Вайс, о. Іван Мак та інші; як також з учасниками Червоної Армії, Дивізії „Галичина”, „Роланд”, УПА, ОУН, Акіш „Вісла” і т.п.

Інтерв'ю записується при нагоді різних імпрез, що відбуваються в Торонто і на які приїжджають цікаві люди з віддалених міст Канади та різних країн світу.

Нещодавно в Торонто відзначено 50-ліття державності Карпатської України. Тоді записано інтерв'ю з рядом осіб, що прибули на ці святкування, і життя яких було тісно пов'язане з боротьбою за незалежність Карпатської України, між ними з д-ром В. Маркусом, о. Себастьяном Соболем, о. д-ром Бараном, Марією Логус та з Імре Карлашином.

УКДЦ звертається до осіб з-поза Торонто, щоб зголосили до Центру, якщо мають у пляні відвідати Торонто, щоб з ними в часі їхнього перебування в Торонто можна записати інтерв'ю.

Донині УКДЦ одержав понад 60,000 дол. пожертв. Ці гроші пішли на закуп відеопарату „Super VHS”, який робить дуже високої якості відео, та кошти, зв'язані з награванням інтерв'ю та провадженням бюра. Д-р Даревич звернув увагу, що на телебаченні та до шкіл треба мати матеріал, награний на відеострічку. „Пізнніше, якщо буде попит, можна буде перекутити його на фільмову стрічку”.

Нині відеointерв'ю записує фільмовий комітет, до якого належить Богдан Батрух, професійний кінорежисер, та група добровольців, до якої входять: Аркадій Андрюсечко, Василь Верига, Ірота Винницька, Остап Винницький, Олександр Головат, Марко Горбач, Юрій Даревич, Роман Журба, Адриян Заброварний, Оксана Закадальська, Оля Калимон, Богдан Колос, Христина Машів, Ліда Палій та Олег Романішин. Досі частинно зредковано одногодинний фільм про вимордування українського населення польською бойовою в селі Павлокомі. Інтерв'ю награв і редагував цю частину Адриян Заброварний. УКДЦ підписав контракт з Grant MacEwan College в Едмонтоні, який оплачує 50 відсотків коштів награвання серії 30-ох відеointерв'ю.

Українська громада була дуже жертвенна до цього часу. Але до закінчення двогодинного фільму, який коштуватиме приблизно 850,000 дол., ще далека дорога.

Якщо ви пережили події Другої світової війни або маєте цікаві документи, знімки, просимо звертатися на нижчеподану адресу чи число телефону. Туди ж звертається за інформацією або щоб скласти пожертви. Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre, 620 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2H4, тел.: (416) 923-3318.

Таня Чолій

Конференція УВАН Канади в присвяті Т. Шевченкові

Д-р Леонід Молодожанов вручає режисеру й продюсеру „Святославу Новичку” почесну Шевченківську грамоту УВАН. Позаду президент УВАН д-р М. Марчук.

Щороку УВАН Канади відзначає беззастовні дати Шевченка. Цього року 175-річчям з дня народження поета відзначено винятково свято. Зроблено це 16-го квітня з уваги на інші Шевченківські святкування Винніпезької громади в березні.

УВАН влаштувала наукову Шевченківську конференцію і на неї запросила трьох доповідачів з-поза Винніпезу: з Вашингтону проф. Петра Оларченка з доповіддю „Творчість Тараса Шевченка в оцінці світової літератури”, з Чикаго проф. Богдана Рубчака, який дав історію та аналіз Шоденника Шевченка, та з Едмонтону проф. Олега Зуєвського, який доповідав „Тарас Шевченко — великий український романтик”.

Конференцію започаткував вступним словом президент д-р Михайло Марунчак, підкреслюючи безсмертні заслуги Шевченка та його роль в творчому будівництві української нації, як теж його вогненне слово, яке пробилось до найменших куточків України. Доповідачів представляли д-р Б.Н. Білаш та м-р О. Негрич. Всі три доповіді були на академічній висоті, а доповіді за неперсунтності м. Оларченка прочитав м-р І.С. Мухин, який віддав слово автора з належною інтерпретацією.

Як кожного року, так і цього року в часі Шевченківської конференції Канадська УВАН влаштувала почесними грамотами діячів української культури. В цьому році грамоти наділено творцям українського документального фільму. Їх одержали: Галія Кучмія, продюцент національних фільмів при Сі-Бі-Сі, за низку документальних фільмів („Трамвай”, „Найкращий чоловік світу”, „Душа сміється”), а зокрема за фільм „Тисячоліття Християнства України”, який завершено з фільмовою екіпою Сі-Бі-Сі. Юрій Луговий з Монреалю одержав за фільм „Україна в Квебеку” та його співпрацю над фільмом „Жива розповідь”. Святослав Новичук, довголітній режисер і продюцент документальних фільмів українців в діаспорі, за продукцію фільму „Жива розповідь”.

До церемонії вручення почесних грамот президент УВАН попросив маестро Леоніда Молодожанова, почесного доктора трьох канадських університетів, та д-ра Юрія Книша, професора політичних наук Манітобського університету. Останній відчитав лядувачі для нагороджених, а маестро Молодожанов

(Мол) вручив нагороди та склав GRATULACIJS.

Від імені нагороджених промовив Святослав Новичук, який прибув на цю імпрезу зі своєю дружиною Оленою з ЗСА. Він не тільки підкреслював велику потребу української діаспори в ідеальній площині, але говорив теж про потребу фінансової допомоги тим, які в цій ділянці віддають своє вміння і сили. Він склав подяку УВАН в Канаді, яка постійно прагне до цієї потреби української канадської спільноти. При цьому він прочитав цікавий нарис, присвячений Шевченкові „Нечувана подорож” пера О. Костюк.

Конференцію закрив коротким словом д-р Олег Герус, професор історії в Манітобському університеті. Після конференції відбулася в гостинних приміщеннях читальні „Просвіта” зустріч членів Президії УВАН, доповідачів Шевченківськими грамотами в Гарден Сіті Інн, в часі якої президент УВАН подякував всім, які брали участь у науковій Шевченківській конференції. УВАН увіковічила цю подію окремим мистецтвом програмкою, яку кожний присутній отримав при вступі.

М. Мар

БЕНКЕТ І БАЛЬ АБІТУРІЄНТІВ

Філадельфія, Па. — Тут в суботу, 3-го червня ц.р. о год. 6-й вечора в залі Українського Культурного Центру, 700 Сідар Роуд, товариство опіки над українською молоддю „Рідна Школа” влаштує бенкет і баль абітурієнтів. В програмі: коктейль, роздача дипломів і нагород, вечеря і забава під звуки оркестру „Рейдінг гуцул” з Торонто до год. 2-ої ранку.

Головним промовцем під час бенкету буде Оксана Драган-Кравців — перший заступник голови радівини „Голос Америки”.

Комітет Оборони Української Спащини при УНСОЮЗІ

набув певну кількість нової англійської праці

д-ра Юрія Божики
п. н.

“UKRAINE DURING WORLD WAR II, HISTORY AND ITS AFTERMATH”

яку можна набути в книгарні „Свободи” в ціні 10 дол. (м'яка) і 20 дол. (тверда). Мешканців стеїту Нью Джерзі зобов'язує 6% стеїтового податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

ACT IN TV COMMERCIALS “REAL PEOPLE NEEDED”

MAKE BIG MONEY

NO EXPERIENCE — ALL AGES. CHILDREN, TEENS, YOUNG ADULTS, FAMILIES, ANIMALS, ETC.

HIGH PAY TV ADVERTISING CALL FOR CASTING INFORMATION

CHARM STUDIOS

(313) 542-8400 EXT. 6426

Цінне видання...

(Закінчення зі стор. 2)

середньої освіти. В Римі діє Український Католицький Університет Клімента Папи, з Філіями: Папська Колегія св. Йосафата, Центральна Семінарія Василіяської Курії, Колегія св. Софії і Папська Мала Семінарія.

В Аргентині є Мала Семінарія св. Апостола Андрія, Колегія Хрісто Рей, і Святого Василя Великого. У Бразилії є Епархіальна Велика Семінарія св. Йосафата і Велика Семінарія Отців Василя. Крім цього в Бразилії ще існують семінарії у Маліє, Прудентіполі і Сао Павлу.

У Канаді діє Міждієцельна Семінарія в Оттаві, Мала Семінарія у Робліні, Колегія Отців Василя у Вестоні, Онт. і гайскул в Робліні.

У Польщі в Любліні є Духовна Семінарія.

В Америці існує міжпархальна Семінарія св. Йосафата у Вашингтоні, колегія св. Василя Великого в Стемфорді, в Чикаго Семінарія св. Софії, в Дженкінтоні Менор Джуноір коледж, у Гемтремку парохіальний гайскул, в Нью Йорку Академія св. Юра, у Філадельфії Академія св. Василя, в Стемфорді Академія Божої Матері, в Югославії в Загребі Греко-Католицька Семінарія.

Розділ 9. В цьому розділі перелічені католицькі організації, які діють в Аргентині, Австралії, Канаді, Німеччині і З'єднаних Штатах Америки. Крім того перелічені всевітні католицькі організації: Українське Богословське Наукове Товариство, Товариство св. Андрія, Український Християнський Рух, Патріархальне Товариство і Релігійне Товариство св. Софії.

Оце шематизм, що його зладив о. Блажійовський. На фронтів сторінці, на тлі св. Софії Київської, є образ славного Оранта.

У тексті Вступу є поміщення світлина св. Юра у Львові та святої Софії в Римі. При кожній епархії є фотографія катедральної церкви, а при чинах головне приміщення даного чину, чи згромадження. При кожному священникові подані особисті дані з поданням студії і які гідності займав чи займає і хто наділив цю гідність. Під кінець цього солідного видання є подані мапи цілої діаспори та поодинокі епархії в країнах поселення, організаційний часовий розподіл одного коліс ескархатів в Америці і Канаді на поодинокі епархії. Остання мапка казує на поділ Галицької митрополії на повіти. Альфабетичний покажчик усіх наших парохій у діаспорі та індекс священників замкає це солідно опрацьоване видання.

Шематизм о. д-ра Блажійовського — це великої ваги історичний документ, який є дійсно гідним відзначенням нашого Тисячоліття у діаспорі. Жаль тільки, що такого видання не можна зробити про цілу Церкву в Західній Україні.

Як другий том шематизму видав о. Блажійовський список священників, будьколи діяли в діаспорі від

1751 — 1988 року. Це також прямо енциклопедична довідка про кожного священника, що жив, студіював, коли і ким був священник і які посади займав у підвищеному згаданому періоді.

Цей другий том „Шематизму Української Католицької Церкви в діаспорі” вийшов у Видавництві Українського Католицького Університету ім. св. Клімента Папи, як 69-й том видання цього університету. Рим 1988, накладом автора. Обидва ці видання є без сумніву великої історичної ваги і за це належить авторів не тільки признання, але подяка за великий труд, який він вклав у це видання.

26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550

ПО ГУРТОВИХ ЦІНАХ: ніжки ДМЦ, різного роду матеріали для вишивання, канви, вишивки з українськими зображеннями, т.п. в Армі.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
МИКОЛУ БАРАНОВСЬКОГО
і його дружини
INGEBORG (PALIK)
БАРАНОВСЬКУ.
Приїхали з Німеччини до Каракаса, Венесуєли в 1948 р. Хто знає про них чи може допомогти, писати або телефонувати:
HILDEGARD SPIN
48 Chedell Place
Auburn, N.Y. 13021
Tel.: (315) 253-8640

ВАЛЕРІЙ КРАМАРЕНКО
25 літ, уроджений на Полтавщині, пошукує

МАЗУРА ДИМИТРИЯ
ДАНИЛОВИЧА
з Полтавщини. Просить з'ясувати, чи жив, чи помер, чи де зараз. Український Національний Асоціація
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

РІЗНЕ

ВСІ ВІДЖОЛІНІ ПРОДУКТИ — пера, прописки, молочки, жеманьки з ЗНЖЕНІЙ ЦІН. Були \$30.00 тепер до кінця травня лише \$25.00. Хоч, щоб мої продукти були здорові, веселіші цього літа на дошче. Пишіть М. SURMACH
169 W. Saddle River Rd.
Saddle River, N.J. 07458

CHURCH BROCADES & TRIMS
Vestments or by the yard. For samples write or call. Sorry we only speak English
AMERICAN CHURCH SUPPLY
945 S. Batavia Avenue
Geneva, IL 60134
(312) 232-8384

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавд Бруку св. Духа в Гемптонбургу, та інших
ВІДОМА СПІЛДНА
ФІРМА
Cypress Hills
Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР
БІЛАНСКИЙ.
К. М. КАРДОВИЧ
О. ПОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332
Відкрито кожного дня в суботу включно від 9 до 5 год. по пол. в неділю від 10 до 4 год. по пол. На бажання для вигідні клієнтів радо заведемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛЮІС НАЙГРО — директор
Родина ДИМИТРИК

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуґа ШИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавд Бруку і перенесенням тілних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

ЛІТНІ КУРСИ, ТАБОРИ на СОЮЗІВЦІ 1989:

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР —

від суботи, 24-го червня до середи, 5-го липня

Для хлопців і дівчат у віці 12-18 р.
Прохарчування і нічліг: \$200.00 (члени УНС), \$230.00 (не-члени)
Оплата за навчання: \$60.00
Юрій Савчак, Зенон Сніпик — інструктори

ХЛОП'ЯЧИЙ ТАБІР —

від суботи, 8-го липня до суботи, 22-го липня

Розваговий табір для хлопців у віці 7-12 р.
Прогулянки, плавання, різні гри, навчання співу українських пісень і українського народного побуту.
Тижнево \$120.00 (члени УНС), \$140.00 (не-члени)

ДІВОЧИЙ ТАБІР — від суботи, 8-го липня до суботи, 22-го липня

Програма і ціна така сама, як для хлопців

КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ —

від неділі, 6-го серпня до неділі, 20-го серпня

Інструктор: Рома Прийма-Богачевська
Навчання традиційних народних танків для початкуючих і завантажених танцюристів.
Прохарчування і нічліг: \$220.00 (члени УНС), \$250.00 (не-члени)
Оплата за навчання: \$140.00
Число курсантів обмежене до 60 учнів

Родичів, заінтересованих нічлігами від 24-го червня просимо заздалегідь зробити замовлення на Союзівці.

За дальшими інформаціями прошу звертатися до Управи „Союзівки”:

Ukrainian National Association Estate

Foodmore Road

Kerhorkson New York 12446

914-626-5641

Століття народин...

(Закінчення зі стор. 2)

Не було святкувань у Чернівці, на зважаючи на це, що городська думка прийняла прохання місцевих українців і постановила відсвяткувати панакхиди, заснувати при міській публічній бібліотеці Шевченківський відділ, назвати один парк Шевченківським, поставити погруддя поета та створити в його ім'я дві стипендії для дітей громадян Чернівця. Коли духовенство відмовилося відправити панакхиди по школах, місцеві українці, на знак протесту, стрималися від святкувань. В Одесі українці, під проводом товариства „Українська хата” плянували відзначити Шевченківські роковини відчитами, концертами й драматичними постановками. Коли чорна преса зчинила з цього приводу крик, посади міста дозволила „Українській хаті” влаштувати вечір з обмеженою програмою і тільки для її членів. Цей вечір не відбувся.

Заборона святкувань Шевченкових роковин, хоч і не допустила до формальних урочистостей, не принесла царському режимові бажаного результату — знищення усього, що нагадувало б українському народові велике ім'я його поета — пророка. Навпаки, вона скріпила його любов і пошану до Шевченка й послужила стимулом до продовження боротьби за здійснення його мрії про свою хату і свою правду.